Gemeente Duiven

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201632798 Zaaknummer: Z/21/088828

Portefeuillehouder(s):

Voor vragen
Naam: Anita de Graaf
Telefoon:
E-mail: a.degraaf@1stroom.nl

Komt wel terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: Strategische keuze organisatie afvalbeheer

Aanleiding voor deze kennisgeving
In de huidige situatie worden de inzamel- en verwerkingstaken uitbesteed aan meerdere (markt)partijen. De ambtelijke organisatie 1Stroom voert regie over de verschillende contracten: inzameldienstverlening, containerbeheer en verwerking. De huidige inzamelcontracten lopen op korte termijn af (31 december 2024).

De gemeenten Duiven en Westervoort hebben in de afgelopen periode onderzoek gedaan naar de door hen gewenste uitvoeringsorganisatie voor het beheer van het huishoudelijk afval per 1 januari 2025. Hierbij zijn drie modellen onderzocht. Blijven functioneren als regiegemeente waarbij de inzameldienstverlening en containermanagement wordt uitbesteed aan een marktpartij. Het samen met buurgemeenten oprichten van een regionale (verzelfstandigde) uitvoeringsorganisatie. En als derde variant toetreden tot een bestaande overheids(inzamel)organisatie. Er zijn gesprekken gevoerd met buurgemeenten en met overheidsorganisaties Rova en Circulus. De drie modellen zijn beschreven, beoordeeld en onderling vergeleken aan de hand van diverse criteria. Op basis van deze vergelijking voldoet het aansluiten tot een bestaande overheidsorganisatie het beste aan de gestelde wensen en eisen van de gemeente. De uitkomsten van dit onderzoek zijn met beide gemeenteraden gedeeld en besproken in juni/juli 2023. Zie ook bijlage Rapportage scenario-onderzoek afvalbeheer huishoudelijk afval.

Relevant beleidskader
De gemeente Duiven heeft een wettelijke zorgplicht voor de inzameling (en verwerking) van huishoudelijke afval- en grondstoffen. Zij streeft daarbij naar een toekomstbestendig, kostenefficiënt en duurzaam afvalbeheer en stelt “van afval naar grondstof” tot doel. Het huidige contract voor de inzameling van het huishoudelijk afval en container- en chipbeheer loopt af per 31 december 2024. Dit is een natuurlijk moment om de ‘modelkeuze’ van uitbesteding te heroverwegen.

Inhoud van mededeling
Het college heeft een richtinggevende keuze voor het model “deelname aan een bestaande overheidsorganisatie” gemaakt. Zij onderzoekt dit najaar samen met de gemeente Westervoort met welke organisatie, Circulus of Rova, zij het best kan samenwerken aan de

Digitaal ondertekend door Zynyo B.V.
Datum: 01-11-2023 22:29 CET
Document ID:
f64ca4f4-1a60-45bc-b9f9-b8e480a69ec3

inzameling en recycling van huishoudelijk afval. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat zowel Rova als Circulus geschikte partners zijn voor samenwerking. Dit zijn grote partijen met ervaring in het afvalbeheer. Beide partijen delen ambities met Duiven en Westervoort op het gebied van restafvalreductie en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Beiden zijn geïnteresseerd in een vervolgdialoog. In verband met de voorbereidingstijd voor toetreding aan een overheidsorganisatie is een vlotte besluitvorming gewenst.
Voor een efficiënte en werkbare uitvoering van de beheertaken is het van belang dat de gemeenten Westervoort en Duiven beide eenzelfde keuze maken.

Motivatie keuze toetreden tot een bestaande overheidsorganisatie
Door aan te sluiten bij een bestaande overheidsorganisatie wordt de gemeente ontzorgd op het gebied van beheertaken. De gemeente Duiven streeft naar een toekomstbestendig en duurzaam afvalbeheer. De gemeente wil klaar zijn om de ambities en doelen op het gebied van Afval naar Grondstof te realiseren. In de praktijk wordt het afval en grondstoffenbeheer daardoor breder en complexer. Verdere restafvalpreventie en reductie is een grote uitdaging. Verdere reductie is vaak het resultaat van een combinatie van fijnmazige maatregelen, nog meer gericht op gedragsbeïnvloeding en participatie. In het huidige regiemodel ervaart de gemeente kwetsbaarheden qua personele capaciteit om de benodigde rol adequaat te kunnen blijven vervullen.
De gemeente brengt in principe alles in: inzameling, contractbeheer voor verwerking, exploitatie Afvalaanbiedstation, communicatie en ondersteuning bij beleidsvoorbereiding en beleidsontwikkeling. Kennis en ervaring wordt gedeeld met de andere deelnemende gemeenten. Op strategisch beleidsniveau blijft de gemeente eindverantwoordelijk, zij geeft kaders en eisen mee. De keuze voor samenwerking beperkt de gemeente niet in de wensen voor dienstverlening, het te voeren beleid of doorontwikkeling van het Afvalaanbiedstation (bijvoorbeeld in een circulair ambachtscentrum). Door aan te sluiten bij een bestaande overheidsorganisatie is ontwikkeltijd niet of nauwelijks aan de orde. Ook zijn de risico's voor de kwaliteit en continuïteit bij een al functionerende organisatie klein. Beide organisaties hebben ervaring met nieuw toetredende gemeenten en kunnen dit proces goed ondersteunen.

Op basis van de vergelijking van de criteria voldoet het huidige regiemodel (uitbesteden aan een marktpartij*)* minder aan de gestelde wensen en eisen. Hierbij blijft de gemeente afhankelijk van het aanbod en de (markt)prijsvorming van de externe partijen. Op het gebied van afvalinzameling is de marktwerking de laatste jaren fors afgenomen. Er is sprake van een sterk toegenomen concentratie en daarmee marktdominantie bij enkele marktspelers. We zien bij veel aanbestedingen dat er maar één of twee partijen inschrijven. Ten opzichte van de andere modellen is de gemeente meer op zichzelf aangewezen om de ambities en doelen op het gebied Van Afval naar Grondstof te realiseren.

Ook het op- en inrichten van een eigen uitvoeringsorganisatie met buurgemeenten voldoet minder aan de gestelde wensen en eisen en is moeilijk uitvoerbaar. Het is een uitdagend intensief regionaal proces en vergt voorbereidings- en ontwikkeltijd. Bij de betrokken gemeenten moet voldoende commitment zijn. De nieuwe eigen organisatie zal zich bij aanvang nog moeten ontwikkelen tot een goed geoliede inzameldienst met de benodigde ondersteunende (kennis) functies. Hierin schuilt enig risico voor de gemeenten in hun rol van aandeelhouder én opdrachtgever. Om efficiënt en effectief te kunnen functioneren moet worden gedacht aan een schaal van circa 100.000 huishoudens. Uit de gespreksronde blijkt dat er bij de buurgemeenten Lingewaard, Zevenaar en Montferland interesse is. Voor de gemeenten Arnhem, Rheden en Overbetuwe is een verandering van de organisatiewijze op dit moment geen onderwerp van verkenning.

De logistieke kosten van een overheidsorganisatie zoals Circulus of Rova en een marktpartij zullen elkaar naar verwachting niet veel ontlopen. Bij een overheidsorganisatie is sprake van tarieven die op werkelijke kosten zijn gebaseerd. Een marktprijs is echter niet alleen

gebaseerd op de eigen kosten, maar ook op de marktprijsvorming die afhangt van conjunctuur, (beperkte) marktwerking, strategische prijsstelling. Hoe marktprijzen zich ontwikkelen is onzeker.

Vervolgproces
Op basis van het vervolgonderzoek, waarbij meer informatie beschikbaar komt vanuit beide organisaties, wordt een afgewogen keuze voor de samenwerkingspartner gemaakt. De raad wordt hierover geïnformeerd.

Vervolgens wordt met deze samenwerkingspartner de formele besluitvorming voor toetreding voorbereid. Dit omvat een financieel traject (verwerven aandelen, model dienstverleningsovereenkomst), bestuurlijk traject (statuten, overeenkomst). Waarna de formele besluitvorming in college en raad zijn beslag kan krijgen. Ook moeten de andere deelnemende gemeenten in de aandeelhoudersvergadering instemmen met deelname.

Duiven,

Burgemeester en wethouders van gemeente Duiven

G. (Bertus) Brinkman	mr. H.B. (Huub) Hieltjes
Secretaris,	Burgemeester,

Bijlagen:

Registratienummer:	*Omschrijving:*
1. 201632882	Rapportage scenario-onderzoek afvalbeheer huishoudelijk afval IPR Normag dd. 14 juni 2023

Verdere informatie: